

VERSPIL JE LEVEN NIET

Inhoud

Woord vooraf 7

1. Mijn zoektocht naar een enkele passie
voor mijn leven 9
2. Doorbraak – de schoonheid van Christus,
mijn vreugde 21
3. Ik roem over het kruis, het stralende middelpunt van
Gods heerlijkheid 41
4. Christus verhogen is pijn en dood 59
5. Gerechvaardigd risico – Je kunt beter je leven
verliezen dan het verspillen 76
6. Het doel van het leven – met blijdschap anderen
blij maken in God 97
7. Leven om te bewijze dat Hij kostbaarder is
dan het leven 105
8. Christus grootmaken van 9 tot 5 131
9. De majesteit van Christus in zending en barmhartigheid –
een oproep aan deze generatie 155
10. Mijn gebed – Laat niemand aan het einde van zijn leven
hoeven zeggen: ‘Ik heb het verspild.’ 183

Woord vooraf

Voor christenen en niet-christenen

De Bijbel zegt: 'Of weet gij niet. . . dat gij niet van uzelf zijt? Want gij zijt gekocht en betaald. Verheerlijkt dan God met uw lichaam' (1 Korintiërs 6:19-20 NBG). Ik heb dit boek geschreven om je te laten proeven dat deze woorden ook aangenaam kunnen klinken, in plaats van scherp of saai.

Je behoort tot één van de twee groepen: Of je bent christen, óf God roept je nu om het te worden. Je zou dit boek niet hebben opgepakt, als God niet in je leven aan het werk zou zijn.

Als je christen bent, ben je niet van jezelf. Christus heeft je gekocht en betaald met zijn eigen dood. Je behoort God nu dubbel toe: Hij heeft je gemaakt en Hij heeft voor jou betaald. Het betekent dat je leven niet van jou is, maar van God. Daarom zegt de Bijbel: 'Verheerlijk dan God met je lichaam.' Daarvoor heeft God je gemaakt. Daarom heeft Hij je gekocht. Dat is het doel van jouw leven.

Als je nog geen christen bent, dan is dit wat Jezus Christus je aanbiedt: God dubbel toebehoren en in staat zijn te doen waarvoor je gemaakt bent.

Misschien klinkt dat niet zo spannend. 'God verheerlijken' zegt je misschien helemaal niets. Daarom vertel ik mijn eigen verhaal in de eerste twee hoofdstukken, onder de titel 'Geschapen voor blijdschap'. Het is mij niet altijd duidelijk geweest dat het najagen van Gods verheerlijking letterlijk hetzelfde is als het najagen van mijn blijdschap. Nu zie ik dat miljoenen mensen hun leven verspillen, omdat ze denken dat dit twee keuzes zijn die niet samengaan.

Ik moet je waarschuwen: De weg van de God-verheerlij-

kende blijdschap zal je wel je leven kosten. Jezus zei: 'Wie zijn leven verliest om Mij nentwil en om het evangelie, zal het behouden.' Met andere woorden: Het is beter je leven te verliezen dan het te verspillen.

Als je er blij van wordt om andere mensen blij te maken in God, dan zal je leven moeilijk zijn, vol risico's, maar je vreugde zal overvloedig zijn.

Dit is niet een boek om te leren hoe je een verwond leven kunt vermijden, maar hoe je een *verspild* leven kunt vermijden.

Sommigen van jullie zullen sterven in de dienst van Christus. Dat is niet de grootste tragedie. Je leven belangrijker vinden dan Christus, dat is pas een tragedie!

Je mag weten dat ik voor je bid, of je nu een student bent die van iets radicaals voor zijn leven droomt of dat je gepensioneerd bent en hoopt iets nuttigs te doen met de tijd die je nog rest. Als je je afvraagt wat voor gebed dat is, lees dan hoofdstuk 10. Dat is mijn gebed.

Nu dank ik God voor jou. Mijn blijdschap neemt toe met iedere ziel die Gods verheerlijking najaagt voor het aangezicht van Jezus Christus.

Vergeet niet dat je maar één leven hebt. Dat is alles. Je bent gemaakt voor God. Verspil je leven niet.

John Piper

Mijn zoektocht naar een enkele passie voor mijn leven

Mijn vader was evangelist. Dat is hij nog steeds, al trekt hij nu niet meer rond. Toen ik nog een jongen was, kwam het wel eens voor dat mijn moeder en zuster en ik met hem meereisden en hem hoorden prediken. Ik beefde altijd onder de preken van mijn vader. Ondanks de gebruikelijke openingsgrap, kwam het geheel als bloedserieus op mij over. Hij had een bepaalde blik in zijn ogen en een strakke trek om zijn mond, wanneer de lawine van bijbelteksten een climax bereikte in de toepassing van de preek.

‘Ik heb het verknoeid, ik heb het verknoeid’

O, wat kon hij smeken! Kinderen, tieners, jonge alleenstaanden, jonge echtparen, mensen van middelbare leeftijd, bejaarden – hij drukte iedereen de waarschuwingen en de liefdebetuigingen van Christus op het hart. Hij had verhalen, zoveel verhalen, voor elke leeftijdsgroep – prachtige verhalen over bekeringen, en afschuwelijke verhalen over mensen die weigerden te geloven en een tragische dood stierven. Die verhalen kwamen zelden zonder tranen.

Eén van de aangrijpendste illustraties die mijn vader gebruikte, vond ik als kind het verhaal over een man die op zeer hoge leeftijd tot bekering kwam. De kerk had tientallen jaren voor hem gebeden. Hij was dwars en verzette zich. Maar op een keer, om één of andere reden, kwam hij opdagen terwijl mijn vader aan het preken was. Tegen het eind van de dienst, tijdens een lied, kwam hij tot ieders verbazing naar voren en pakte mijn

vaders hand. Ze gingen naast elkaar op de voorste kerkbank zitten, nadat de overige kerkgangers was verteld dat ze naar huis konden gaan. God had het hart van deze man geopend voor het evangelie van Christus en hij werd van zijn zonden gered en ontving het eeuwige leven. Maar dat weerhield hem er niet van snikkend te zeggen, terwijl de tranen over zijn gerimpelde gezicht liepen: 'Ik heb het verknoeid! Ik heb het verknoeid!' Het raakte mij diep, als ik mijn vader dit door zijn eigen tranen heen hoorde vertellen.

Dit verhaal greep mij meer aan dan alle verhalen over jonge mensen die bij auto-ongelukken waren omgekomen voordat ze zich hadden bekeerd: het verhaal van een oude man die het betreurde dat hij zijn leven had verknoeid. In die tijd wekte God in mij een vrees en een passie om mijn leven niet te verknoeien. De gedachte om oud te worden en door tranen heen te zeggen: 'Ik heb het verknoeid! Ik heb het verknoeid!' was voor mij een beangstigende en afschuwelijke gedachte.

'Maar één leven. Het is zo voorbij.

Een andere meeslepende kracht in mijn jonge leven – eerst klein, maar gaandeweg sterker – was een gedichtje dat in onze keuken boven de gootsteen hing. We waren in dat huis komen wonen toen ik zes jaar was. Ik denk dat ik dus zo'n twaalf jaar lang bijna elke dag naar die woorden heb gekeken, totdat ik op mijn achttiende ging studeren. Het was een simpel stukje glas met een zwartgeschilderde achterkant en een grijze ketting eromheen als lijst, en zo'n zelfde stukje ketting waaraan het was opgehangen. Op de voorkant, in gotisch schrift, stonden de witgeschilderde woorden:

*Slechts één leven,
dat snel voorbij zal gaan;
slechts wat voor Christus is gedaan
zal blijven bestaan.*

Links naast die woorden was een groene heuvel geschilderd met twee bomen en een bruin pad dat over de heuvel verdween. Hoe vaak zal ik, als kleine jongen, en later als tiener met puistjes en verlangens en angsten, naar dat bruine pad (mijn leven) hebben gekeken en me hebben afgevraagd wat er aan de andere kant van die heuvel zou zijn. De boodschap was duidelijk. Je leeft maar één keer. Dat is alles. Eén keer maar. En de eeuwige melodie van dat leven is Jezus Christus. Terwijl ik dit schrijf, ben ik zeventenvijftig, en dat gedichtje hangt tegenwoordig aan de muur bij onze voordeur. Ik zie het iedere keer als ik de deur uitga.

Mijn leven verknoeien, wat zou dat betekenen? Het was een brandende vraag. Of, positiever, wat zou het betekenen om goed te leven – je leven niet verknoeien, maar...? Hoe ik die zin moest afmaken, was *de* grote vraag. Ik wist niet eens zeker hoe ik de vraag onder woorden moest brengen, laat staan wat het *antwoord* zou kunnen zijn. Wat was het tegenovergestelde van het verknoeien van mijn leven? ‘Een succesvolle carrière?’ Of ‘maximaal gelukkig zijn?’ Of ‘iets groots presteren?’ Of ‘de diepste zin van het leven vinden?’ Of ‘zoveel mogelijk mensen helpen?’ Of ‘Christus ten volle dienen?’ Of ‘God verheerlijk in alles wat ik doe?’ Of was er één richtpunt, één doel, één focus, één essentie in het leven waar al deze dromen zouden worden verwezenlijkt?

‘De verloren jaren’

Ik had vergeten hoe zwaarwegend deze vraag voor mij was, totdat ik mijn papieren uit die jonge jaren doorbladerde. Kort voordat ik mijn ouderlijk in South Carolina zou verlaten, in 1964, bracht de Wade Hampton High School een eenvoudig tijdschrift uit met gedichten en verhalen. Op een van de laatste pagina's, onder de naam van Johnny Piper, stond een gedicht. Ik zal je er niet mee vermoeien. Het was geen goed gedicht. Jane, de redacteur, had mij blijkbaar een kans willen geven. Waar ik nu wel belang aan hecht, is de titel, en ook de eerste vier regels. Het gedicht heet ‘De verloren jaren’. Er stond een illustratie bij van een oude man in een schommelstoel. Het gedicht begon zo:

*Lang zocht ik naar de zin van de aarde,
Lang heb ik dat tevergeefs gedaan.
En nu mijn levensavond nadert,
Begint de zoektocht van voren af aan.*

Nu, na de veertig jaar die me van dit gedicht scheiden, kan ik nog steeds het afschuwelijke refrein horen: 'Ik heb het verknoeid! Ik heb het verknoeid!' Op één of andere manier was er een vurig verlangen in mij ontwaakt naar de essentie en de ultieme zin van het leven. De ethische vraag 'of iets toelaatbaar was' vervaagde naast de vraag: 'Wat is de essentie, waar gaat het uiteindelijk om?' Ik walgde bij de gedachte dat ik mijn leven zou laten bepalen door een minimale moraal of een minimum aan zingeving – een leven dat in het teken staat van de vraag: 'Wat kan nog net?' Ik wilde geen minimaal leven. Ik wilde niet leven in de marges van de werkelijkheid. Ik wilde de kern van het leven begrijpen en ernaar jagen.

Het existentialisme hing in de lucht

Het vurig verlangen om de *essentie* van het leven niet aan me voorbij te laten gaan – om mijn leven niet te verknoeien – werd sterker in mijn studietijd, de roerige tweede helft van de jaren '60. De verklaring daarvoor lag beslist niet alleen in de innerlijke verwarring die ik ervoer als jongen op weg naar de volwassenheid. Het begrip 'essentie' lag bijna overal onder vuur. Het existentialisme hing in de lucht. En existentialisme hield in dat 'de existentie aan de essentie voorafgaat' – het bestaan komt vóór de essentie. Oftewel, allereerst besta je en door te bestaan creëer je je eigen essentie, je eigen wezen. Jij bepaalt de zin van je leven, door in alle vrijheid te kiezen wat je zult zijn. Buiten jou is er niets zinvol om na te streven of om je aan te conformeren. Noem het 'God' of 'Zin' of 'Doel' – het ontstaat pas als jij het creëert door middel van je eigen moedige bestaan. (Als je nu met een lichte frons denkt: 'Dat lijkt verdacht veel op onze eigen tijd en het zogenaamde postmodernisme,' dan zit

je er niet ver naast. Er is niets nieuws onder de zon. Alleen de verpakking is telkens anders.)

Ik weet nog hoe ik in een donkere schouwburg zat te kijken naar het theatrale product van het existentialisme: het ‘absurde toneel’. Het was een opvoering van Samuel Becketts *Wachten op Godot*. Vladimir en Estragon treffen elkaar onder een boom en maken een praatje, terwijl ze wachten op Godot. Hij komt nooit opdagen. Tegen het einde van het stuk vertelt een jongen hun dat Godot niet komt. Hoewel ze besluiten weg te gaan, blijven ze waar ze zijn. Ze gaan nergens heen. Het doek valt zonder dat God[ot] ooit is komen opdagen.

Zo zag Beckett mensen als ik: wachtend en zoekend, in de hoop de *kern* van de dingen te zullen vinden, in plaats van hun eigen essentie te creëren met hun vrije, onbegrensde bestaan. Als je een bovenaards doel nastreeft, of de hogere zin van het bestaan zoekt, kom je ‘nergens’ uit...

De ‘Nowhere Man’

The Beatles brachten in december 1965 hun album *Rubber Soul* uit. Het existentialisme dat ze daarin uitdroegen had grote invloed op mijn generatie. John Lennons ‘Nowhere Man’ bracht dit misschien wel het duidelijkst tot uiting.

*Als een echte nergens-man
Zit hij in zijn nergens-land
Maakt hij al zijn nergens-plannen
Voor niemand.
Hij heeft geen mening,
Weet niet waar hij heen gaat –
Lijkt hij niet een beetje op jou en mij?*

Het waren heftige tijden, vooral voor studenten. Maar gelukkig zweeg God niet. Niet iedereen viel voor de verleiding van het absurde en de verlokkingen van de heldhaftige leegte. Niet iedereen gaf toe aan de oproep van Albert Camus en

Jean-Paul Sartre. Zelfs stemmen die niet geworteld waren in de Waarheid wisten dat er meer moest zijn, iets buiten onszelf, iets wat groter en mooier en waardevoller was om voor te leven dan wat we in de spiegel zagen.

Het antwoord? The answer was blowin' in the wind

Bob Dylan pende songs neer met indirecte boodschappen van hoop die insloegen als een bom, juist omdat ze verwezen naar een Werkelijkheid die ons niet eeuwig zou laten wachten. Er was verandering op til. Vroeg of laat zouden de tragen snel zijn en de eersten de laatsten. En niet omdat we de existentiële meesters van ons absurde lot waren. Het lot zou naar ons toe komen. Dat gevoel hadden we allemaal bij het nummer *The Times They Are A-Changin'*.

*De lijn is getrokken,
De vloek is uitgesproken
Hij die nu traag is,
Zal straks snel zijn.
Zoals nu het heden is
Zal straks het verleden zijn,
De orde vervaagt spoedig.
En wie nu de eerste is,
Zal straks de laatste zijn,
Want de tijden zijn aan het veranderen.*

Het moet de existentialisten vreselijk nijdig hebben gemaakt, toen ze hoorden hoe Dylan, misschien zonder het te beseffen, hun 'alles kan en alles mag'-relativisme van tafel veegde met de gedurfde herhaling 'Het antwoord... het antwoord' in de top-hit *Blowin' in the Wind*.

*Hoe vaak moet een man omhoog kijken
Voordat hij de lucht kan zien?
Hoeveel oren moet een man hebben*

*Voordat hij mensen kan horen huilen?
Hoeveel mensen moeten er doodgaan
Voordat hij weet dat er te veel gestorven zijn?
Het antwoord, mijn vriend, zweeft op de wind,
Het antwoord zweeft op de wind.*

‘THE ANSWER IS BLOWIN’ IN THE WIND.’

Hoe vaak kun je omhoog kijken zonder de hemel te zien? Er is een zichtbare hemel daarboven. Je kunt tienduizend keer omhoog kijken en zeggen dat je hem niet ziet. Maar dat heeft totaal geen invloed op het feitelijke bestaan ervan. Hij is er nu eenmaal. En eens zul je hem zien. Hoe vaak moet je omhoog kijken voordat je hem ziet? Er is een antwoord. *Het antwoord, het antwoord, mijn vriend.* Het is niet aan jou om dat te bedenken of te scheppen. Het wordt voor je bepaald. Het ligt buiten jou. Het is echt en objectief en concreet. Eens zul je het horen. Jij creëert het niet. Jij definieert het niet. Het komt naar je toe, en vroeg of laat conformeer je je eraan – of buig je ervoor.

Dat hoorde ik in Dylans nummer, en alles in mij zei: ‘Yes! Er is een Antwoord met een hoofdletter. Als ik daaraan voorbijga, verknoei ik mijn leven. Als ik het vind, heb ik een allesomvattend Antwoord op al mijn vragen.’

Het bruine paadje over de groene heuvel op de plaat aan onze keukenmuur slingerde – heel de jaren ’60 – tussen de zoe- te valstrikken van de intellectuele dwaasheid door. O, wat leek mijn generatie toch moedig, toen ze het pad verliet en in de val trapte! Sommigen durfden zelfs zo ver te gaan, dat ze blufte- ren: ‘Ik heb de weg van de vrijheid gekozen. Ik heb mijn eigen be- staan gecreëerd. Ik heb de oude wetten van me afgeschud. Kijk eens wat ik durf!’

De man met lang haar en een kniebroek

Maar God zette in zijn genade dringende waarschuwingen langs de weg. In de herfst van 1965 gaf Francis Schaeffer een week lang gastcolleges aan het Wheaton College, die in 1968

gebundeld werden als *De God die leeft*.¹ Uit de titel blijkt de verbluffende eenvoud van de stelling. God is er. Niet *binnenin* mij, gedefinieerd en gevormd door mijn eigen verlangens. God *is er*. Objectief. Absolute Realiteit (wat Schaeffer ongeveer uitsprak als 'Reawity'). Alles wat ons als werkelijkheid voorkomt, is afhankelijk van God. Er is een schepping en een Schepper, verder niets. En de schepping ontleent haar zin en doel volkomen aan God.

Dit was een buitengewoon dwingend waarschuwingbord. Blijf op de weg van de objectieve waarheid. Alleen op die weg zul je je leven niet verknoeien. Blijf op de weg van je vader, de vurige evangelist. Blijf trouw aan het bordje dat bij jullie aan keukenmuur hing. Hier vond ik de solide, intellectuele bevestiging dat een leven in de grazige weiden van het existentialisme een verknoeid leven zou zijn. Blijf op de weg. Waarheid bestaat. Zin, Doel en Betekenis bestaan echt. Blijf zoeken. Je zult vinden.

Het zal wel geen zin hebben om te klagen dat je de universiteit moet doorlopen om te leren wat voor de hand ligt: dat er Waarheid is, dat er zoiets is als objectiviteit en niet-subjectieve waarde. Je lijkt op een vis die naar school gaat om te leren dat er water is, of een vogel dat er lucht is, of een worm dat er aarde is. Maar al zo'n tweehonderd jaar is dat kennelijk de kern van goed onderwijs. En het tegenovergestelde is een blijf van slecht onderwijs. Dus klaag ik niet over de jaren dat ik heb geleerd wat voor de hand ligt.

De man die me leerde zien

Ik ben God echt dankbaar voor professoren en schrijvers die, met de inzet van enorm veel creatieve energie, aannemelijk hebben gemaakt dat bomen, water, zielen, liefde en God bestaan. C.S. Lewis, die in 1963 is overleden – op dezelfde dag als John F. Kennedy – en Engels doceerde in Oxford, verscheen in 1964 met zo'n verblindende helderheid aan de horizon van mijn bruine paadje, dat zijn invloed op mijn leven moeilijk te overschatten is.